

۲۰۱۶/۰۴/۱۸

ډاکټر محمدآجان مرزی

د پانامي سندونه او له مالياتو تېښته

مقدمه:

د روان ميلادي کال د اپرېل د مياشتې په درېيمه نېټه په پانامي کې د آف شور Off Shore يا له ساحل لېرې شرکتونو په اړه د موزاک فونسيکا (Mossack Fonseca) په نامه د يوه حقوقي شرکت د اسنادو لومړۍ برخه چې د ژورنالستونو په ځانگړې توگه د آلمان د زود دوچي ځاېتونگ د ورځپاڼې د ژورنالستانو د تحقيقي کار په نتيجه کې تر لاسه شوي وو، خپره شوه. دې سندونو د ټولې نړۍ په سياسي او اقتصادي کړيو کې يوه لويه رسوايي رامنځته کړه. دا ټول ۵، ۱۱ ميليونه سندونه دي چې بېلابېل ډولونه لري، لکه برېښنالیکونه، مکتوبونه، قراردادونه او داسې نور. په دې سندونو کې د بانکونو، تصديو، سياستوالو او د سپورټ له نړۍ څخه د وگړو نومونه شامل دي، چې خپله شتمني او يا پانگه يې په آف شور شرکتونو کې پټه ساتلي وه (شپيگل آن لاین، ۲۰۱۶).

زه به په خپله دې ليکنه کې زيار وباسم چې د آف شور شرکتونو د ماهيت په هکله او دا چې په څه ډول او د کومو موخو له پاره رامنځته کېږي، رڼا واچوم. دا به هم روښانه کړم چې د دې سندونو پاېلې به هېوادونو، پانگوالو، سياستوالو او د بډايو وگړو له پاره په څه ډول وي. په دې اړه به دې خبرې ته هم اشاره وکړم چې آيا په آف شور ځايونو کې د شرکتونو جوړول هرو مرو يو د قانون ضد کار دی او که نه او دا چې ولې شرکتونه او پانگوال خپله پانگه او نورې شتمني په دې ځايونو کې ساتي؟

لنډيز:

آف شور شرکتونه په ځينو ټاپوگانو او هېوادونو کې چې د آف شور مرکزونو په نامه يادېږي د بانکونو او حقوقي ادارو له خوا د شرکتونو او منفردو بډايو وگړو په غوښتنه تاسيسېږي. پانگوال او شتمن خلک زيار باسي چې د دې شرکتونو په مرسته خپله پانگه او يا شتمني پټه وساتي. که دا شتمني په اصلي هېواد کې په قانوني توگه تر لاسه شوي وي او ماليه يې ورکړ شوي وي، نو په وړاندي يې کوم قانوني خنډ موجود نه دی، په بل عبارت غېرقانوني کار نه دی. خو تجربو ښودلې ده چې پانگوالو، شتمنو وگړو او سياستوالو په تېره کې له دې لارې زيار باسلی دی چې له مالياتو تېښته وکړي، خپلې تورې پېسې سپيني کړي او په ځينو حالاتو کې له دې لارې د ځينو هېوادونو او شرکتونو په وړاندي له اقتصادي بنديزونو هم سرغړونه وشي.

د هېوادونو د مالياتو او له نورو مالي قوانينو څخه د سرغړونې پر مهال، کله چې دا ډول معاملي کشف شي، تورن ته د نافذو قوانينو پر بنسټ جزا ورکول کېږي، خو بابد ووبل شي چې په زياتو حالاتو کې د دا ډول معاملو ترسره کول د آف شور شرکتونو په چوکاټ کې ډېره پېچلې بڼه لري او کشفول يې آسان کار نه دی. دا ډول اعمال هېوادونو ته اقتصادي، سياسي او ټولنيز تاوانونه رسوي. له همدې کبله، په ځانگړې توگه پرمختللي هېوادونه، له کلونو راپدې خوا په دې هڅه کې دي چې مخنيوی ترېښه وکړي. په دې اړه تراوسه يوازې نسبي پرمختگونه تر لاسه شوي دي. د دې يو لامل هم دا دی چې ځينې هېوادونه يا انفرادي عمل کوي او يا چې دا ډول معاملي په جدي توگه نه تعقيبوي او يا د دې دندې د ترسره کولو له پاره پوره مسلکي ظرفيتونه نه لري.

د آف شور مرکزونو او شرکتونو ماهيت او جوړښت:

آف شور مرکزونه ځينې ټاپوگانو او هېوادونو ته وېل کېږي چې له اصلي هېوادونو لېرې پراته دي، په کومو کې چې له ټولو د مخه ماليات يا موجود نه دي او يا يې کچه ډېره ټيټه ده او د اصلي هېواد قوانين پکې اعتبار نه لري او په دې توگه هم له جغرافيايي او هم حقوقي پلوه له اصلي هېوادونو څخه لېرې هېوادونه او ټاپوگان دي، لکه هانگانگ، د کايما، وېرجين او برمودا ټاپوگان او داسې نور. دا ځايونه د مالياتو د نشتوالي او يا ټيټې کچې ترڅنګه لاندې مشخصي هم لري:

د پاڼو شمېره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

- د بانکي او مالي اسرارو ساتل،
- د محاسبې د مکلفیتونو ټیټه کچه،
- د بانکونو د څارني او تفتیش ټیټه کچه،
- د نړیوالو مالي او بانکي مقرراتو په پام کې نه نیول،
- د شرکتونو د تاسیسولو آسانتیاوي او کم لگښت،
- د تش په نامه مدیرانو له خوا د شرکتونو اداره،
- په سندونو کې د اصلي شرکت د مالک نوم پټ ساتل،
- او په دې توګه د پیسو او نورو شتمنیو پټول.

آف شور شرکتونه د منفردو پانګوالو، بډایو وګرو او شرکتونو له خوا په آف شور سیمو کې پرانستل کېږي. دا کار د بانکونو او حقوقي شرکتونو په مرسته ترسره کېږي او د ادارې له پاره یې یو تش په نامه مدیر هم د حقوقي ادارې له خوا ټاکل کېږي. د شرکت مالک په خپل وار له بانک څخه د شرکت تر نوم یو کرېډټ کارت ترلاسه کوي چې په مرسته یې خپلو پیسو ته لاسرسی پېدا کولای شي. د تاسیس شوي شرکت په هیڅ یوه سند کې د شرکت د مالک نوم نه درجېږي. په دې توګه له مربوط بانک او مربوطې حقوقي ادارې پرته هیڅ څوک نه پوهېږي چې نوموړی شرکت د چا دی. لکه مخکې چې یادونه وشوه د دا ډول شرکتونو تاسیسول په عمومي توګه کوم د قانون ضد عمل نه دی، په دې شرط چې په سندونو کې له قانون سرغړونه موجوده نه وي او اصل یا د مبدا شرکت د هغو پیسو مالیه چې آف شور شرکت ته انتقالېږي، په خپل هېواد کې ورکړي وي. اوس مهال په نړۍ کې شا و خوا ۱۸۵ آف شور مرکزونه موجود دي چې په نړیوالو مالي چارو کې یو مهم رول لوبوي. هره ورځ په دې مرکزونو کې د کابو درې بیلینونه امریکایي ډالرو په ارزښت پیسې معامله کېږي. د دې معاملو زیاته برخه قانوني بڼه لري. له همدې کبله تر اوسه څرګنده شوې نه ده چې آیا د پانامې سندونو ترشا له مالیاتو او نورو قوانینو سرغړوني موجودې دي او که نه. د دې اسنادو څېړل به یوه اوږده موده په بر کې ونیسي.

په اکثر حالاتو کې کله چې پیسې او نورې شتمنۍ آف شور مرکزونو ته انتقالېږي، نو موخه یې له ټولو د مخه له مالیاتو تېښته او د نورو پیسو سپینول وي. په دې ځای کې باید له مالیاتو تېښته او د کمو مالیاتو ورکول له یوه او بله بېل کړای شي. له مالیاتو تېښته یو جرمي عمل او د کمو مالیاتو د ورکونې موخه یو قانوني عمل دي. په لومړي سر کې به وګورو چې شرکتونه په څه ډول د آف شور شرکتونو په مرسته له مالیاتو تېښته کوي او نورې پیسې سپینوي. په دې ځای کې د موضوع د روښانولو له پاره له مالیاتو څخه د تېښتې څو بېلګې په ګوته کوم. کله چې په هېواد کې د ننه یو شرکت له بهر څخه محصولات ترلاسه کوي، نو دا کار د خپل آف شور شرکت له لارې عملي کوي. له هغې وروسته د ده آف شور شرکت د صورت حساب مبلغ زیاتوي او په هېواد کې د ننه شرکت ته یې لېږي. په دې حالت کې په هېواد کې د ننه شرکت له اصلي مبلغ څخه زیاتې پیسې خپل آف شور شرکت ته حواله کوي. په دې توګه د اصلي مبلغ او نوي مبلغ تر منځ توپیر هغه پیسې دي چې د لگښت په توګه معامله کېږي، په داسې حال کې چې دا لگښت تڼی دی، د کورني شرکت ګټه کموي او په دې توګه د دې برخې مالیه مالي ادارو ته نه ورکول کېږي. شرکتونه له دې لارې د خپلو توکو او خدمتونو د خرڅلاو پر مهال هم د مالیې له ورکولو تېښته کوي. په دې حالت کې په هېواد کې د ننه شرکت صورت حساب د خپل اصلي مشتري په نوم نه، بلکې د خپل آف شور شرکت په نوم لیکي. په دې ځای کې د صورت حساب مبلغ له اصلي مبلغ څخه ټیټ لیکل کېږي. له دې وروسته د ده آف شور شرکت د عملي اصلي مبلغ په خپل صورت حساب کې درجوي او پېرودونکي ته یې ولېږي. په دې ځای کې بیا هم د ټیټې بېې او اصلي بېې تر منځ توپیر د اصلي شرکت په آف شور شرکت کې پاته کېږي، پرته له دې چې مالیه یې لګول شوي وي.

د دې تر څنګه آف شور شرکت کولای شي چې د حقوقي او سوداګریز مشارو په توګه ظاهر شي او اصلي شرکت ته د خپلو خدمتونو صورت حساب ورولېږي بې له دې چې دا خدمتونه ترسره شوي وي. په دې توګه اصلي شرکت د دې خیالي خدمتونو لگښت په خپل حساب کې درجوي چې د ګټې کچه یې کموي او په نتیجه کې له کمې ګټې چې په واقعیت کې کمه ګټه نده مالیه ورکوي.

همدا شان د نورو پیسو د سپینولو په هکله هم بېلګې بنودلای شو. د دې کار له پاره یوه لار د واپس پور یا-Loan Back کړنلار ده. په دې ځای کې اصلي شرکت هغه توري پیسې چې آف شور شرکت ته یې په غیرمستقیمه توګه ورلېږلي دي، له دې شرکت څخه پور اخلي. په دې توګه له یوې خوا توري پیسې پر سپینو پیسو بدلېږي او له بلې خوا د اصلي شرکت خاوند خپل آف شور شرکت ته د پور په بدل کې سود هم ورکوي او دا سود د ده د مالیې کچه کموي.

د پانامو شمیره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

بله لار دا ده چې توري پېسي په لومړي سر کې آف شور شرکت ته لېږدول کېږي يا دا چې د تورو پېسو تر لاسه کونکي د پېسو له ورکونکي غواړي چې پېسي د ده آف شور شرکت ته حواله کړي. په دې شرکت کې په خپل وار دا پېسي خو ځلي لاس پر لاس کېږي. له هغې وروسته د اصلي شرکت خاوند د خپلو پېسو د سپینولو له پاره خپل آف شور شرکت ته د داسې خدمتونو صورت حسابونه ورلېږي چې اجرا شوي ندي. په دې توگه توري پېسي د اصلي شرکت د خاوند لاس ته ورځي، د ده د هېواد د پېسو په بهير کې شاملېږي او پر سپينو پېسو بدلېږي. د دې تر څنگه له مالياتو د تېښتې او د پېسو د مينځلو له پاره نورې زياتې او پېچلې لارې هم موجودې دي. د بېلگې په توگه کله چې يو پانگوال خپل شرکت پر بهرني پانگوال پلوري، نو له هغه سره داسې يوه مامله کوي چې د هغې په ترڅ کې د شرکت بيه ټيټه بنودل کېږي او د شرکت پرودونکي د اصلي بېي او ټيټې بېي تر منځ توپير د پلورونکي آف شور شرکت ته حواله کوي. د بېي دا برخه بېي له دې چې ماليه يې ورکړ شي د پلورونکي په بهرني آف شور شرکت پاته کېږي. په حقيقت کې پېسي په زياتو حالاتو کې آف شور هېوادونو او ټاپوگانو ته نه انتقالېږي. دا پېسي د پرمختللو هېوادونو په بانکونو کې د آف شور شرکت په حساب کې ساتل کېږي (فوکوس آن لاین مني، ۲۰۱۳).

له مالياتو د تېښتې اقتصادي، سياسي او ټولنيزې پايلې:

په ملي اقتصاد کې، په ځانگړې توگه په پرمختللو هېوادونو کې، د دولتي عايداتو زياته برخه له مالياتو تر لاسه کېږي. دولت او حکومت له دې سرچينو څخه په گټې اخستني خپلې انکشافې او ټولنيزې دندې عملي کوي. هرڅومره چې د يوه هېواد د مالياتي عايداتو کچه لوړه وي په هماغه اندازه زياتې مالي وسيلې تر لاسه کوي او د دې وسيلو په کارونه کولای شي په اقتصادي او ټولنيزو برخو کې پانگه اچونه وکړي، د توليد او مصرف د ودې لپاره شرايط برابر کاندې او په دې توگه د کار او مشغولا لپاره بنسټونه رامنځته کړي. له همدې امله وپلاي شو چې له ماليې تېښته د وگړو د ژوند او د اقتصاد د ودې پر کچه مستقيم اغېز غورځوي.

سره له دې چې تر اوسه څرگنده شوي نده چې آيا د پانامې د سندونو پر بنسټ ترسره شوي معاملي ټولې غېرقانوني دي او له مالياتو تېښته، د تورو پېسو سپينول او له اقتصادي بنديزونو څخه سرغړونه پکې شوي ده او که نه، يو شمېر سياستوالو همدا اوس په دې معاملو کې د لاس لرلو له امله په خپلو هېوادونو کې خپل اعتبار تر ډېره حده له لاسه ورکړی دی. ځينې يې له خپلو سياسي او اداري دندو څخه استعفا کولو ته مجبور شول او ځينې نور هم تر سياسي او ټولنيز فشار لاندې راغلي دي. په دې ځای کې د اېسلنډ د لومړي وزير استعفا ته اشاره کولای شو. همدا راز د بریتانيې پر لومړي وزير هم په دا ډول شرکتونو کې د لاس لرني له کبله سياسي فشار زيات شوی دی. د دې تر څنگه د اپرېل د مياشتې په ۱۵ نېټه د هسپانيې د صنايعو وزير هم خپله استعفا اعلام کړه. همدا راز د فوټبال د نړېوال فدراسيون قاضي هم په دا ډول معاملو کې د لاس لرني له امله له خپلې دندې استعفا کولو ته مجبور شو.

زما په آند به په راتلونکي کې په دې سندونو کې شامل نور سياسي، اقتصادي او ټولنيز شخصيتونه هم دي ته مجور شي چې له خپلو دندو استعفا وکړي. په دې توگه وپلاي شو چې دې سندونو په نړېواله کچه يو سياسي بحران رامنځته کړی دی.

د آف شور د شرکتونو د کار يوه مهمه کړۍ بانکونه دي چې پانگوالو او شتمنو وگړو ته په آف شور هېوادونو او ټاپوگانو کې د دا ډول شرکتونو تاسيسول شوني کوي. له دې امله به په راتلونکي کې هم پر بانکونو او هم پر هغو هېوادونو او ټاپوگانو چې د مالياتو د جنت په نامه هم يادېږي فشار زيات شي. د اپرېل په ۱۵ نېټه په واشنگټن کې د شلو پرمختللو او درشليزو هېوادونو G20 د ماليې وزيرانو او مرکزي بانکونو د رئيسانو د غونډې په يوه گډه اعلاميه کې له مالياتو د تېښتې او د پېسو له سپينولو د مخنيوي لپاره پر هغو هېوادونو او مرکزونو باندې، په کومو کې چې له مالياتو د تېښتې لپاره شونتياوې برابرېږي، غږ وکړ چې بايد سمدلاسه د مالوماتو د تبادلې په اتوماتيکه پروسه کې گډون وکړي (هنډلز بلټ، ۲۰۱۶).

پايله:

په دې ځای کې دا پوښتنه رامنځته کېږي چې د دې ستونزې د حل لارې کومې دي؟ په لومړي سر کې بايد ووايم چې د دې ستونزې د حلولو له پاره انفرادي لارې چارې وجود نشي لرلای. هېوادونه په ځانگړې توگه پرمختللي هېوادونه بايد د دې لانجې د حل له پاره گډې او نړېوالې لارې چارې ولټوي. په دې اړه يوه ډېره مهمه لار د بانکونو او مالي چارو د څارني او تفتش له پاره د يوه واحد نړېوال سيستم رامنځته کول دي. په دې هکله په تېره کې ځينې گامونه

د پاڼو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

ترسره شوي دي چې يو بې د مالي معاملو په هکله د مالوماتو د تبادلې اتوماتيکه پروسه ده چې همدا اوس کابو سل هېوادونه پکې گډون لري. دا پروسه له مالياتو د تېښتې لارې محدودوي (د اقتصادي همکاريو او پرمختيا سازمان، ۲۰۱۶).

د پرمختللو هېوادونو په مالي او بانکي سيستمونو کې توپيرونه په ډېرو حالاتو کې له مالياتو څخه د تېښتې لپاره يو ډول قانوني لارې چارې برابرې دي. هېوادونه په دې اړه له ټولو د مخې خپلې ملي گټې په پام کې نيسي او د نړېوالو حل لارو له رامنځته کولو ډډه کوي. د بېلگې په توگه همدا اوس د اروپا د ټولني په هېوادونو کې د يوه واحد مالياتي سيستم په نشتوالي کې د هېوادونو د مالياتو په ځانگړې توگه د شرکتونو پر گټو په مالياتو کې زيات توپيرونه موجود دي. په جرمني کې د شرکتونو پر گټو د مالياتو کچه په سلو کې له ۳۰٪ تر ۳۳٪، په فرانسې کې ۳۳٪، په انډرلند کې ۱۲،۵٪ او په فنلند کې ۲۰٪ ده. په مالياتو کې د دې توپير له مخې نړېوال شرکتونه زيار باسي چې خپل مرکزونه په هغو هېوادونو کې تاسيس کړي چې د مالياتو کچه په کې ټيټه ده. په دې حالت کې هېوادونه دې ته اړ کېږي چې د مالياتو په کچه کې له يوه او بل سره سيالي وکړي، تر څو شرکتونه او پانگه ځان ته راجلب کړي. که هېوادونه د مالياتو په هکله انفرادي عمل وکړي او د خپلو مالياتو کچه د نورو سيالو هېوادونو په شان ټيټه نه کړي، نو د دې گواښ او شونتيا موجوده ده چې پانگه ترينه و وځي او يا تېښته وکړي.

د پانامي سندونو دا بحث هم رامنځته کړی دی چې پرمختللي هېوادونه د اداري او اقتصادي فساد په اړه تل وروسته پاتې او بېوزلي هېوادونه په گوته کوي او له هغوی غواړي چې په دې لار کې نه ستري کېدونکې مبارزه وکړي. پوښتنه دا ده چې آیا دا ستونزه يوازې د بېوزلو هېوادونو د ملي اقتصاد يوه پدیده او ستونزه ده؟ دا سمه ده چې وروسته پاتې هېوادونه بايد د نورو دندو تر څنگه د خپل ملي اقتصاد د چټکې ودې لپاره د فساد پر وړاندې هم کار او مبارزه وکړي. خو بايد وويل شي چې اداري او اقتصادي فساد يوازې په وروسته پاتې هېوادونو کې نه بلکه په پرمختللو هېوادونو کې هم موجود دی. د ځينو سنجشونو له مخې هر کال د اروپا ټولني ته د اداري فساد له امله کابو ۱۲۰ ميليارده ډالر تاوان رسېږي (دي وېلټ، ۲۰۱۶). په دغو هېوادونو کې په زياتو حالاتو کې لابي ايزم (Lobbyism) هم په غېر مستقيمه توگه د اداري فساد لامل گرځي.

بايد يادونه وشي چې اداري فساد په وروسته پاتې او پرمختللو هېوادونو کې هم د ماهيت او هم د کميت له مخې له يوه او بل څخه توپير لري. که په دغو هېوادونو کې اداري فساد په عمودي او افقي توگه له يوه او بل سره پرتله کاندو، نو وېلاى شو چې اداري فساد په وروسته پاتې او پرمختللو هېوادونو کې هم په افقي او هم په عمودي توگه له يوه او بله توپير لري. په وروسته پاتې هېوادونو کې اداري فساد په کابو ټولو دولتي ادارو او ارگانونو او هم د دولتي دندو په ټولو پورو کې موجود دی، په داسې حال کې چې په پرمختللو هېوادونو کې دا ستونزه تر زياته حده د دولتي او سياسي دندو او ادارو په لورو پورو کې لېدل کېږي.

اخځليک:

- ۱- شپيگل آن لاین، هر څه کولاي شي خپل بې کره، ۲۰۱۶،
(Spiegel Online: Nimm was du kriegen kannst)
(په ليکه)، دلته بې وگورئ: <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/panama.html-a-kolumne-kannst-kriegen-du-was-nimm-papers-1085279>
(د لاسرسي نيټه: ۱۶/۴/۲۰۱۶)
- ۲- فوکوس آن لاین مني، کارابیک ته د پېسو بهير، ۲۰۱۳،
(FOCUS Online Money: Geldströme in die Karibik)
(په ليکه)، دلته بې وگورئ: http://www.focus.de/finanzen/news/tid-30555/geldstroeme-in-die-karibik-das-passiert-mit-dem-geld-der-steuerhinterzieher_aid_957280.html
(د لاسرسي نيټه: ۱۶/۴/۲۰۱۶)
- ۳- د هندلز بېلت ورځپاڼه، د G20 هېوادونه د مالياتو واحو ته اخطار ورکوي، ۲۰۱۶،
(Handelsblatt: G20-Ländern drohen Steueroasen)
(په ليکه)، دلته بې وگورئ: <http://www.handelsblatt.com/politik/international/reaktion-auf-die-panama-papers-g20-laendern-drohen-steueroasen/13456384.html>
(د لاسرسي نيټه: ۱۶/۴/۲۰۱۶)

د پاڼو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

۴- د اقتصادي همکاريو او پرمختيا سازمان ، د مالوماتو اتوماتيکه تبادلې، ۲۰۱۴،
(OECD: Automatic Exchange of Information)

(په ليکه)، دلته ېې وگورئ:

<http://www.oecd.org/tax/transparency/automaticexchangeofinformation.htm>

(د لاسرسي نيټه: ۱۶/۴/۲۰۱۶)

۵- د دي وېبټ ورځپاڼه، اداري فساد د اروپا لپاره په کال کې ۱۲۰ ميليارد ډالر تمامېږي، ۲۰۱۴،
(Die Welt: Korruption kostet Europa 120 Milliarden pro Jahr)

پای

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ